

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیہ (جبل المتین)
(عنوان مراسلات)
طهران خیابان لاله زار
نائب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر ادارہ آقا شیخ یحیی کاشانی
غیر از روزهای جمعه همه روزه
طبع و توزیع میشود

یومیہ

جبل المتین

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك سالیانہ

طهران ۴۰ قران
سایر بلاد داخلہ ۴۵ قران
روسیہ و قفقاز ۱۰۰ منات
سایر ممالک خارجہ ۳۰۰ قرانک
(قیمت یک نسخہ)
در طهران یکصد دینار
سایر بلاد ایران سہ شاهی است

قیمت اعلان مطری

دو قران است

روزنامه یومیہ ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعہ

بامعنا قبول و درانتشارش ادارہ آزاد است

شنبہ ۲۳ جمادی الاخری ۱۳۲۵ هجری قمری و ۱۵ مرداد ماہ جلالی ۸۲۹ و ۳ اوت ۱۹۰۷ میلادی

خرج را باید کم کرد

امروز مهمترین مسائل لازمه که باید افکار مجلسیان و وزراء را بطرف او مصروف داشت عمل مالیه و اصلاح امر بودجه مالیاتی است و بر هر عاقلی واضح است که بدون اصلاح عمل مالیه و تطبیق دخل و خرج دولتی ممکن نیست یک دولت بتواند مقام ورتبه استقلال خود را نگاهداری کند تاچه رسد بدانکه ترقی نموده از مقام بسیار پستی خود را بدرجة اعلی برساند

چنانکه سابقاً نوشتیم دولت بیقانون اجزاء و مستخدم کمتر لازم دارد و بدین سبب مخارج و مصارفتن نیز بهمان نسبت کمتر است باز این امر را توضیح کرده عرض میکنم: هر چه دوره حیات انسانی ترقی کند و هر قدر تمدن زیاد تر شود احتیاجات و لوازم معاشی نیز زیادتر و مخارج واجبه بیشتر میشود مسلم است انسان وحشی که در جنگل زندگی میکند و بمبوجات و حیوانات طبیعی گذران میکند خرجی ندارد اسباب و لوازم نمیبخواهد تدارکات لازم ندارد اما همینکه تمدن و شهر نشین گردید لامحالہ خانہ اسباب خانہ لباس و هزار چیز دیگر را محتاج میشود و برای تدارک آنها پول لازم دارد بهیچ و بوج گذران نمیتواند نمود همین طور هر چه در مراحل تمدن بیشتر رود لوازش بیشتر میشود یک خانم پاریسی بایک زن دهاتی در خرج و لوازم مساوی نیست، یک آدم تربیت شده که باید همه روزه خود را نظیف نموده و یومیہ تغییر لباس بدهد بایک نفر حمال که سالی یکدفعہ رتک حمام نمینند و رخت عوض نمیکند لوازشان یکسان نیست

روزیکه ده نفر از ماها با یک چراغ پیسوز زندگی میکردیم و در یک کاسه یکدفعہ ده دست فرو میبردیم با امروز که انواع چراغ برق و لاله و فنر لازم داریم و یک نفر در یک غذا خوردن پنج خوراک دارد و پنج ظرف عوض میکند چگونه میشود بیک نظر دید حالا که حال افراد معلوم شد حال مملکت را نیز میشود بحالت افراد قیاس کرد یک مملکت استبدادی و بی قانون یک ملت وحشی یا نیم تمدن یک اندازه مخارج دارد همان مملکت و ملت وقتی قانونی و متمدن شدند ده برابر مخارج و مصارفتن زیاد از روز اول میشود چه طور؟ آخر فرض کنید در سابق یک نفری بحکومت انتخاب میشد و چند هزار تومان تقدیم کرده بمقر حکومت میرفت و در عرض سال نیز معادل تقدیمی اول سال بار خانه و تعارفات میفرستاد نه خود و نه اجزاء و مامورینش یکشاهی خرج و مواجب از دولت نمیکرفتند خلق را چاپیده و وجه معاش را تحصیل میکردند لکن حالیه از شخص حکمران تا ادنی فرایش و قاپوچی مواجب و حقوق میبخواهد و چاره نیز غیر از مواجب دادن نیست، مثال دیگر برای آنکه ما خود را در مقابل سایر دول و ملل عالم صاحب اسم و رسم جلوه دهیم کشتیهای جنگی، قلاع سرحدی، قراولخانه های منظم، و صد هزار چیز دیگر واجب داریم که از نان شب لازم تر است اینها هم پول لازم دارد امروز وقتی نیست که حقوق یک جنرال قولسل یا وزیر مختار چندین سال تمویق بیافتد و در وقت معزولی عیش مامان ترس طلبکار جرئت حرکت کردن نداشته باشد دخل نیز بهمین طریق در ممالک مشروطه و قانونی

در ممالک مشروطه و قانونی

زیاد میشود چنانکه در ممالک متعدنه چند طرق دخل است که تا کنون در مملکت مایا مالا وجود نداشته یا بقدری جزئی بوده که قابل اعتناء و اعتبار نمیتوان دانست مثلا در مملکت انگلستان بنا بر حساب چند سال قبل سالیانه مبلغ بیست و دو میلیون لیره که تقریباً یکصد و ده میلیون یا دو بیست و بیست کرور تومان میشود مالیات تنها گو و چای و مشروبات است و برای اجازة فروش آنها تقریباً سیصد کرور عاید دولت میشود و یکصد و سی کرور منافع پست و هشتاد کرور تومان پول نمبر کاغذجات و قبالبجات و امثال آنها است ، شاید اکثر خوانندگان تعجب کنند و نویسندہ را بگزارف نویسی نسبت دهند لکن کتاب حاضر و در اداره موجود است هر کس هبمه دارد تشریف آورده ملاحظه فرمایند

اینها همه صحیح و متین است و جای تردید نیست لکن مقصود اصلی ما در این مقاله مطلب دیگری است بشرطیکه چند لحظه دقت فرموده با تامل مندرجات مقاله را فرمائید راستی ماطمینان نداریم که تا چند روز دیگر نامه نویسی در ایران خواهد ماند یا از سبکینی بار قانون جدید فرار خواهند کرد عجلالتا تا وقت داریم این چند کلمه را بعرض برسانیم —

خرج ودخل در ممالک مشروطه بیشتر از ممالک مستبده است لکن فرقی که هست که بسواسطه آن فرق مملکت مشروطه آباد و مستبده ویران میشود آنستکه دخل و خرج در دوره مشروطیت از روی میزان صحیح و بر وفق قانون عدالت است از موارد واجبه میگیرند و بمصارف لازمه میرسانند چون از راه عدالت میگیرند پول دهنده خراب و ویریشان نمیشود و بسواسطه آنکه بمخارج مفیده صرف میکنند خلاق راحت و مملکت ترقی میکند ولی در عهد ظلم و استبداد چون بیرویه میگیرند مردم فقیر و مستاصل میشوند و بملت آنکه بمصارف بیهوده میرسد افاقه بحال دولت و ملت نمی بخشد —

پس اول چیزی که در مهام مالیاتی و بودجه دخل و خرج لازم است تشخیص مصارف لازمه و غیر لازمه است تا این چهار شاهی رعیت بخون دل و ربخون عرق جبین پیدا کرده بدولت میدهد در غیر محل صرف نشود تا فردی از دل ملت بردارد و باری از دوشان سبک کند نه آنکه بیشتر مایه زحمت شود —

این نکته مهم را نیز باید منظور داشت که خیلی از مخارج بود که در دوره استبداد لازم بود ولی در زمان مشروطیت ابدال لازم نیست یا اگر لازم هست خیلی جزئی و کم مثلا در آن ایام برای محافظت و پاسبانی هخص همخیص سلطان مصارف بسیار در کار بود و

همیشه یکمده زیادی سوار کشیکخانه حتمی بود که در رکاب باشند لکن اکنون چندان لزوم ندارد زیرا پادشاه مشروطه را سی کرور نفوس ملت از جان و دل پاسبان و حافظند پادشاه مشروطه محبوب القلوب عامه و خاصه است سر منشاء همه افتخارات و اعمال خیریه است برای ملت پدر مهربان است و ملت او را چون فرزندان مطیع پیرو و جان نثار ، پادشاه مشروطه ابدآ دشمن و بد خواه ندارد منظور طباع نیست احدی نمیتواند نسبتی ناشیسته بوجود نمیشد بدهد خیر محض است و لطف صرف مانند ادوارد هتتم مصدر هیچ عمل بدی نیست کدام جاهل احمق است که در باره چنین گوهر پاکی خیال ناپاک کند و غیر از دعا و ثنا حرفی بزند بلی احترام رتبه سلطنت و حشمت شخص پادشاه را هینتی از ملتزمین لازم است لکن نه بدرجه زمان سابق

اینک جای تعجب و مورد حیرت است که درازاه آنکه از عده آنها کاسته شود بر مواجب آنها افزوده شده لذا توجه خاطر از باب حل و عقد را بجانب این مسئله معطوف داشته بیآنک بلند میگوئیم ما ملت همه جان نثار و پاسبان ذات مقدس اعلی حضرت اقدس همیونی هستیم و در مقام چاکری کم از دیگران نیستیم و هر کز راضی نمیشویم نام مبارک پادشاه رؤی مهربان را وسیله بردن مواجب فوق الحد قرار دهند

حاصل آنکه جهت ندارد در این دوره اضافه مواجب و علاوه حقوق بگیرند همان حقوقی که در زمان پادشاه جنت مکان داشته اند حال هم داشته باشند علاوه دیگر چرا و بچه جهت است ؟ اکنون صورت اضافه مواجبه که تازه بر قرار کرده اند و بتوسط اشخاص موثق بما رسیده عرضه میداریم و مستدعی هستیم در این خصوص فرار صحیحی در کمسیون مالیه داده شود و از خاک پای مبارک درخواست شود: لقمان الممالک از بابت هذه السنه علاوه بر آنچه سابق داشته اند

نقد شش هزار تومان . جنس صد و چهل و پنج خروار غله و صد و چهل و یک خروار کاه

مختار الدوله و سایر عمده جات خلوت علاوه بر سابق نقد بیست و یکمزار و ششصد و هفتاد و دو تومان جنس سیصد و بیست خروار و هشتاد و هشت من غله و ششصد و سی خروار و هفتاد و هشت من کاه .

ادیب السلطان فرانسوی روسی هشت هزار تومان ادیب کندر خان کشیکچی باهی علاوه بر آنچه سابق داشت سه هزار و هشتصد و هفت و چهار تومان .

— (حبل المتین) —

تمام علوم محتاج به تحصیل است و بدون تعلم و تحصیل احدی نمیتواند شروع بعملیات علوم و فنون نماید مگر علم پلنیک که با عقل فطری و ذوق طبیعی و ذهن صافی و هوش و ذکاوت میتوان تا درجه در عملیات آن شروع کرد — علم پلنیک عبارت است از اداره کردن شئون و اوضاع سلطنت و حکمرانی یک ملت و مملکتی —

اگر چه این شغل نیز بدون علم و تحصیل در مدرسه چندان فائده نمی بخشد و با عقل طبیعی مقاومت با دول همجوار نمیتوان کرد و وقتی مملکت رونق میابد که ارباب پلنیک یعنی وکلاء ملت و وزراء دولت علم و تحصیل کرده و در فنون پلنیک صاحب دیباوم باشند لکن اکنون نیز که اکثر در این فن تحصیل نکرده اند باز تا درجه کار پیشرفت میکند زیرا که طبیعت باین مطالب آشنا و مانوس است و فی الحقیقه ماخذ علم پلنیک نیز تجربه و امتحان و تفکرات و هر کس در طول مدت عمر خود را در امور ملکی تجربه کرده و امتحانی نموده است منتهی ناقص است و محتاج به تکمیل ولی سایر علوم چنین نیست با عقل فطری بدون تحصیل شخص نمیتواند در فن طب و هندسه و فقه غیره مداخله کند راهی جز تحصیل ندارد و غیر از مهندسی کامل کسی نمیتواند طراحی یک شهری یا نقشه یک مملکتی را بکشد و بدون تحصیل علم فقه شخص نمیتواند در عمل قضاوت مداخله نماید و اگر بخواهد بعقل و سلیقه حکم کند عمل یکبار غلط و مورث هزار ضرر و فساد میگردد

چون این مقدمه معلوم شد کوئیم اداره و انجمن بلدی را بیچ وجه با مجلس مقدس شورای ملی تناسبی نیست اعضاء بلدی باید در علمیه که مقدمه مشاغل آنها است ماهر و بصیر باشند و بدون علم کامل باطلاعات سرسری ابدأ نمیتوانند از عهده انجام این خدمت برآیند اولایکی از مشاغل بلدی اداره کردن مالیاتی است که اهالی شهر برای اصلاحات شهری میدهند آیا این کار از عهده فلان کاسب و مقط فروش و عطار ساخته میشود آیا بدون علم مهندسی و دانستن قواعد گرفتن مالیات میتوان اقدام در این کار کرد آیا بمحض نشستن و چهار کلمه از هر طرف سخن گفتن این امر اصلاح میشود ؟ ثانیاً اداره کردن اموال منقوله و غیر منقوله و سرمایه های شهری و مراقبت در تحصیل آذوقه و رفع فحش ۰۰۰ آیا این عمل بدون تحصیل کافی ممکن است دوست هود این کار در مقام خود مثل اداره کردن کمرکات است

اضافه هذه السنة كشيخانه علاوه بر حقوق سابقه هفتاد و چهار هزار تومان

(در زمان شاه شهید كشيخانه و غلام پیشخدمتها حقوقشان جمعا شصت و هفت هزار تومان بود در زمان مرحوم مظفرالدین شاه انار الله برهانه امیر بهادر به یکصد و هفتاد و سه هزار تومان رسانید که حالیه معمول است امسال هفتاد و چهار هزار تومان علاوه شد. است)

بول سفره كشيچی باشی بر فراری هذه السنة که سابق معمول نبود دو هزار و چهار صد تومان

(راجع با انتخابات بلدیة)

(لایحه شهری)

در جریده فریده ما ایرانیان می علم می فکر را ملت این نکته باریک فرمائید که تمام این صدمات جانی و مالی را از برای اجرای قانون و نظم مملکت و آسایش ملت و حسن حال و استقبال ایران از جهت نرخ اجناس و تنظیم شهر و غیره و غیره تحمل شده ایم و بعد از مجلس مقدس شورای ملی اکثر نتایج آسایش عموم و نظم مملکت را از انجمن بلدیة خواهیم خواست و این انجمن کارهای اهم و مفید که از علم و بصیرت و تدبیر ناشی میشود باید انجام بدهد و کلای انجمن بلدیة باید اشخاصی باشند که عالم و بصیر باین امور بوده باشند از برای رضای خدا این صدمات می اندازد خودشان را بمذاظر آورده بحال خودشان و اولادشان رحم کرده در انتخاب و کلای طرفداری و ملاحظه و ممنون نمودن همدیگر را کنار گذاشته اشخاصی را وکیل نمایند که ممتحن و صاحب علم و ذکاوت و تدبیر باشد اگر یکنفر خوش ظاهر بد باطن با نجا راه پیدا کند دیگر کار همه تمام است باید دندان طمع از تالیخ خیریه انجمن کند و مخصوصاً از حضور حجج اسلام و وکلای محترم دارالشورای کبری مستدعی هستیم که بعد از انتخاب و کلای انجمن بلدی و کلای انجمن احضار بمجلس فرموده امتحان علمی از آنها بخواهند در انجمن بلدی علم و ذکاوت و کردانی برامانت و تدبیر مقدم تراست بدلیل آنکه شخصی این و متدبیر باشد و از قوانین و علم تنظیمات و اختراع و سایر کارهای جدید بی اطلاع باشد چه مصرفی خواهد داشت مجدداً مستدعی هستیم که بعد از انتخاب و کلای رسیدگی و تحقیقات کافی و وائی و امتحان از علم و کردانی و تدبیر آنها فرموده بتصدیق مجلس و کلای مقدس رهت آسایش عموم را بانها سپرده مطمئن باشند

تلگرافات خارجه

ازلندن هريك از روز نامجات لندن مقالات مفصله مربوط بمسئله كره و استعفای امپراطور مینویسد منجمه روز نامه طیمس را گمان بر آنست كه دولت ژاپون را در مملكت كره كاری بس دشوار پیش آمده ولی امنای دولت مشار الیه را از قبیل هایاشی وایتو از روی كفایت و حسن تدبیر قسمی رفتار خواهند نمود كه دولت ژاپون مجدداً مرتكب خطاآت و دچار زحمات كه در سال هزار و هشتصد و نود و شش گردیده اند نخواهد شد

تلگرافی روتر از طهران خبر میدهد کمیسیوني كه از مجلس پارلمان ایران منتخب شده برید كه غور رسی در فصول امتیاز نامه بانک آلمان نمایند بنا بر آنكه چندین از فصول آن غیر قابل قبول بود اظهارات بانک آلمان را طردورد نمودند

ازلندن ۲۱ ژویه تلگرافی واصله از سئول حاکی است براینكه اجماعی از اهالی كه قریب بدو هزار نفر بودند در مبد آسمانی جمع شده پس از شنیدن خطابه های شورش آمیز و لوائج بممارات وزراء یورش برده و كلیه آنممارات را سوزانیده و غارت کرده اند و بعد بمزیم ریختن خون وزراء كمر بسته و حتی المقدور جهر نمودند ولی سر بازان ساخالوی ژاپونی كه در وزارتخانه جنگ حاضر بودند بطرف آنها شلیك کرده و بسیار را بذاك هلاك انداختند و در آنموقع توپچیان ژاپونی با معاونت پلیسان در رسیده جمعیت را از مجاورت خانه صدر اعظم متفرق كردند غرض آنكه وزراء جانی سلامت در برده فعلا عساکر ژاپون مشغول مستحفظی عمارات دولتی هستند و فوج تازه از شهر بین كیازاك بجهة كمك رسیده است رسومات تجكنداری ولیمسد كه پس از استعفای امپراطور دیروز بعمل آمد مارکیس ایتو وكیل سیاسی ژاپون وعده ككثیری از صاحبمنصبان ژاپونی و نمایندگان دول شرفیاب حضور امپراطور جدید كردیدند

بموجب خبر تلگرافی از وقایع نكار روتر در طنجه رسولی یغی كایه ارتباط و مراودات سرملکیسان انكلیس را با همه جا قطع نموده از طرفی دیگر در افواه مشهور است كه رسولی با ملكیان از مامن و قلعه خویش خارج شده و بطرفی میرفته است لا كههان قبیله هس كه مدعی هوا خواهی سلطانتد آنها را احاطه نموده و هردو را اسیر کرده اند

حسن الحسینی الكاشانی

و همه كس میدانند كه برای اداره كردن كمرك چه نوع اشخاصی لازم است كار هر بالنده و حلاج نیست كاو نر و مرد كهن لازم دارد محض قدس و خوش ظاهری كفایت نمیکند ثالثاً مسائل تفلیفات و مراقبت در حفظ صحت والچه راجع باین قبیل مطالب است و واضح است كه بدون اطلاع از فن طبابت و حفظ صحت كور كورانه اقدام كردن هیچ ثمر و اثری نخواهد داشت را بیا مسائل راجحه بمهندسی و نقشه برداری است از قبیل بر داشتن نقشه شهر و رود خاله ها و نهر ها وغیره كه بدون تحصیل ممكن نیست

در اینصورت واضح است كه اگر این انتخاب نیز غلط واقع شود و پای غرض و مرض در كار باشد و ملاحظه و جانب داری و رفاقت و دوستی حاكم مطلق در عمل انتخاب باشد كار بكنی فاسد و بازار ترقی كاسد خواهد شد لذا با كمال فروتنی وانكسار استدعاء میکنیم انتخاب کنندگان ملاحظات نوعی و ملی را بر خیالات شخصی مقدم دارند دیگر خود مختارند

(وقایع نكار ما از انزلی مینكارد)

انجمن پل جلوخان كاروانسرای فیلسوی را كه خراب و ضایع بوده است و دخل او بصندوق صاحب كاروانسرا میرفت و از چندی است انجمن متصرف است مشغول تعمیر است او را واچیده از نو درست میکند عایدی پل مذکور از انجمن مال التجاره حمل و نقل بكشتی ها است برای خارجه و دخل او بمصرف خیریه و تعمیرات لازم شهر میرسد سایر دكا كینی كه در جلو مرداب صاحبان نفوذ به بهانه حریم ساخته بودند كم كم بتصرف انجمن خواهد درآمد بتازه كی يك نفر از اعیان انزلی قرائت جرایدرا حكم بر حرمت داده موزع جراید كه مشغول نسخه فروشی بود مردم را منع از خریدن و قرائت كردن میکرد بنده از حضرت ایشان سؤال نمودم كه جناب حاجی عمو این حرکت تو خوب نبود و عاقبت ندارد جواب داد من مقصودم بجرايد ابوابجمعی تو نبوده و نیت كایه جرایدرا میكوبم كه خواندنش عاقبتی وخیم دارد كفتم حاجی عمو جان مگر چه مینویسند كفت نمی بینی دلپارا شلوغ كردند روز نامه موسوم به (ساحل یاسفینه نجات) در خود انزلی بطبع خواهد رسید عقده شما چیست كفت عقیده من همان است كه كفتم مطالعه جرایدضلالت میاورد كفتم حاجی عمو این اسلام از دست مسلمانان عاقل كامل لمیرود و هرگر نخواهد رفت ولی می توانم بكوبم دكاهای لب آبی كه باسم حریم ساخته شده است از دست خواهد رفت

(ابوذری)